

Obsah

PŘEDMLUVA	5
ÚVOD	7
POZNÁMKY	11
PRVNÍ KAPITOLA:	
TEOLOGICKÉ METODY	13
1. Pojem teologie	14
1.1. Původ výrazu	14
1.2. Teologie jako trojí kritická reflexe	15
1.2.1. <i>Reflexe zkušenosti víry</i>	16
1.2.2. <i>Reflexe zkušenosti naděje</i>	19
1.2.3. <i>Reflexe zkušenosti lásky</i>	21
2. Teologie jako věda a její cíle	25
2.1. V čem spočívá vědeckost teologie	26
2.2. Tři klasické koncepte	26
2.2.1. <i>Augustinova existenciální koncepte</i>	27
2.2.2. <i>Tomášova dialektická koncepte</i>	29
2.2.3. <i>Schleiermacherova historická koncepte</i>	31
3. Současné metody	34
3.1. Fenomenologická metoda	35
3.1.1. <i>Epoché a princip donace u Husserla</i>	35
3.1.2. <i>Schelerova analýza náboženského aktu</i>	36
3.2. Hermeneutická metoda	38
3.2.1. <i>Vztah bytí a porozumění u Heideggera</i>	38
3.2.2. <i>Proces interpretace podle Gadamera</i>	39
3.2.3. <i>Pojetí tradice u Tracyho</i>	40
3.3. Epistemologická metoda	42
3.3.1. <i>Metodologická pochybnost a adekvátnost jistoty u Wittgensteina</i>	42
3.3.2. <i>Jaspersova filozofická logika</i>	43
3.3.3. <i>Napětí mezi poznáním a lidskými zájmy podle Habermase</i>	44
4. Závěr kapitoly: Shrnutí	45

DRUHÁ KAPITOLA:

ZJEVUJÍCÍ SE BŮH.....	57
1. Události zjevení v Písmu	58
1.1. Starozákonní svědectví	59
1.1.1. <i>Bůh, který se ukazuje praotcům, zaslíbení a uctívání</i>	59
1.1.2. <i>Zjevení Božího jména a zákona Mojžíšovi</i>	62
1.1.3. <i>Boží slovo dané prorokům</i>	63
1.2. Boží zjevení ve zvěsti Nového zákona	66
1.2.1. <i>Setkání s Ježíšem z Nazareta</i>	67
1.2.2. <i>Zvěst o vzkříšeném Pánu</i>	70
1.2.3. <i>Duch jako dárce a církev jako prostřednice zjevení</i>	71
2. Teologická reflexe zjevení u církevních otců	73
2.1 Zjevení skrze božský Logos u Justina	73
2.2. Interpretace zjevení v Alexandrijské a v Antiochejské škole	74
2.3. Boží nekonečnost a lidská nekončící cesta podle Řehoře z Nyssy	76
3. Boží zjevení a Boží tajemství v současné teologii	79
3.1. Apofatická a katafatická cesta podle Losského	80
3.2. Ricoeurova kritická bezprostřednost	83
3.3. Svátostné prostředkování u Chauveta	86
4. Závěr kapitoly	89
4.1. Shrnutí	90
4.2. Teologie zjevení v ekumenickém a mezináboženském dialogu	92

TŘETÍ KAPITOLA:

PROBLÉM AUTORITY.....	108
1. Pojem autority v Písmu	109
1.1. Jazykové kořeny pojmu autorita	110
1.2. Boží a lidská autorita ve Starém zákoně	110
1.2.1. <i>Svrchovanost Boha Hospodina</i>	111
1.2.2. <i>Postavení proroka, kněze a krále</i>	112
1.2.3. <i>Zákon a zaslíbení</i>	116
1.3. Autorita jako moc v Novém zákoně	118
1.3.1. <i>Ježíšova moc – Ježíšův vztah k Otci</i>	119
1.3.2. <i>Moc Ducha a autorita církve</i>	121

2. Kontinuita apoštolského učení a způsobu života	
u církevních otců	123
2.1. Autorita Písma a tradice	123
2.1.1. <i>Kritéria pro vytvoření kánonu</i>	123
2.1.2. <i>Anamneticko-epikletický charakter tradice</i>	124
2.1.3. <i>Vztah mezi Písmem a tradicí dnes</i>	125
2.2. Dvojí pojetí apoštolské posloupnosti	126
2.2.1. <i>Klementova historická koncepce</i>	127
2.2.2. <i>Ignácova eschatologická koncepce</i>	128
2.2.3. <i>Ireneův pokus o syntézu</i>	129
2.3. Jak rozpoznat pravou církev	130
2.3.1. <i>Cypriánův požadavek jednoty</i>	130
2.3.2. <i>Donatistická interpetace Cypriána</i>	130
2.3.3. <i>Augustinova teologie církve</i>	132
3. Konflikt autorit	132
3.1. Husův zápas o nejvyšší autoritu	133
3.2. Newmanovo pojetí lidské integrity	135
3.3. Setkání tradice s moderní dobou u Tyrrella	137
4. Závěr kapitoly	141
4.1. Shrnutí	142
4.2. Ideologické pochopení autority jako ekumenický problém	145
ČTVRTÁ KAPITOLA:	
DĚJINY A KULTURA	165
1. Souřadnice času a prostoru v Písmu	166
1.1. Symbolický a faktický čas	167
1.1.1. <i>Dvojí mýtus o stvoření světa</i>	167
1.1.2. <i>Čas dějin</i>	168
1.1.3. <i>Eschatologický čas</i>	171
1.2. Topos a utopia	174
1.2.1. <i>Země a její způsoby života</i>	175
1.2.2. <i>Místa, kam se upínají naděje</i>	176
2. Čas v teologickém porozumění	177
2.1. Historické a eschatologické počítání času	178
2.2. Moderní koncepce dějin a pokroku	179
2.2.1. <i>Vymezení moderní doby</i>	180
2.2.2. <i>Historicko-kritické myšlení</i>	180

2.3. Postmoderní kritika a nové možnosti	181
2.3.1. <i>Dekonstrukce metapříběhů o pokroku u Lyotarda</i>	182
2.3.2. <i>Rehabilitace paměti u Metzje</i>	184
3. Místa teologického porozumění	187
3.1. Kultura: pojmové vymezení	187
3.2. Tři moderní koncepce	188
3.2.1. <i>Křesťanství a sekulární kultura u Tillicha</i>	189
3.2.2. <i>Paradigma jako nástroj k pochopení dějin a kultury u Künga</i>	191
3.2.3. <i>Církev a kultura u Evdokimova</i>	196
3.3. Postmoderní kritika a nové možnosti	199
3.3.1. <i>Adornovo ne-identitní myšlení</i>	201
3.3.2. <i>Sanneho kritika kulturního relativismu</i>	202
3.4. Vztah mezi kulturou a pamětí	203
3.4.1. <i>Kulturní dědictví podle Blocha</i>	203
3.4.2. <i>Utopické dědictví podle Libania</i>	205
4. Závěr kapitoly	208
4.1. Shrnutí.....	208
4.2. Pokusy restaurovat jistoty minulých dob	211
PÁTÁ KAPITOLA:	
NÁBOŽENSKÁ ZKUŠENOST	229
1. Zkušenost s Bohem v Písmu	231
1.1. Zkušenost s Bohem jako náboženská zkušenost a její dvě definice	231
1.2. Zkušenost jako zkouška	233
1.2.1. <i>Člověk zkoušený Bohem</i>	233
1.2.2. <i>Bůh zkoušený lidmi</i>	235
1.2.3. <i>Aktivní či pasivní Bůh – problém lidských obětí</i>	237
1.3. Zkušenost jako prohloubení smyslového vnímání	238
1.3.1. <i>Vidění Boha tváří v tvář</i>	238
1.3.2. <i>Vidění proměněné skutečnosti</i>	240
1.3.3. <i>Potřeba rozlišovat duchy</i>	241
2. Komunikace s Bohem ve východní a v západní tradici	242
2.1. Modlitba a duchovní pokrok podle Symeóna Nového Teologa	243
2.2. Zkušenost s Bohem podle Ignáce z Loyoly	247

3. Rehabilitace náboženské zkušenosti v moderní době.....	251
3.1. Rehabilitace tématu	251
3.1.1. <i>Schleiermacherův důraz na náboženský cit</i>	251
3.1.2. <i>Ottova neredukovatelná kategorie „svatého“</i>	252
3.1.3. <i>Druhy a roviny náboženské zkušenosti u Jamese</i>	254
3.2. Teologické přístupy k náboženské zkušenosti.....	255
3.2.1. <i>Transcendentní povaha náboženské zkušenosti:</i> <i>protestantská perspektiva</i>	256
3.2.2. <i>Náboženský rozměr lidské zkušenosti: katolická perspektiva</i>	257
3.2.3. <i>Rozdíl mezi imanencí a imanentismem –</i> <i>Tyrrell a antimodernisté</i>	260
3.2.4. <i>Laciný a drabý symbol podle Tillichea</i>	262
3.2.5. <i>Proces obrácení u Lonergana</i>	263
3.3. Nové nástroje pro analýzu náboženské zkušenosti	264
3.3.1. <i>Možnosti fenomenologické analýzy</i>	265
3.3.2. <i>Reinterpretace Ricoeurova hermeneutického krubu</i>	268
3.3.3. <i>Negativní náboženská zkušenost z pohledu epistemologie</i>	269
4. Závěr kapitoly: Shrnutí	273
ZÁVĚR.....	297
LITERATURA.....	308

